

העלון יוצא לעילוי נשמת
מזיאנה נגי'מה בת
חנינה לבית זוזאן ע"ה,
ובעלה מקיקץ
כצאני בר רחל ע"ה

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול גאון': 079-9-367-367
או ב'קול בית נאמן':
079-9270505

בית נאמן

מוצ"ש פרשת וישב, כ"ד בכסלו תש"ף

בשעה 20:00

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

נושאי השיעור:

- א. תהלים מבטלים גזירות. ב. ההפגנות נגד חילולי השבת. ג. לקרוא בערב חנוכה בנבואת חגי. ד. המתארח בשבת, היכן ידליק בליל שבת ובמוצ"ש. ה. הדלקה ברחוב וכיו"ב. ו. "על הנסים" או "ועל הנסים". ז. מסרת גבורים - גימ"ל רפויה. ח. תפלת מנחה בע"ש חנוכה. ט. ההדלקה במוצ"ש. י. דקדוקים בפסוקים. יא. פירוש תיבת "ברם" בתרגום. יב. משחק הסביבון.

תהלים מבטלים כל הגזירות שבעולם

א. חזק וברוך (לחזן ר' כפיר פרטוש ולאחיו ר' יהונתן ה"ר). השבוע שמענו בעוונות על שלושה מקרי אסון בבני ברק, הראשון, תינוק שנפטר אחרי כמה חודשים. השני, אב התינוק קיבל לחץ גדול בלב בתוך השבעה של התינוק והלך לעולמו. והשלישי, בחור שלומד בישיבת "תפארת מרדכי" נפל במדרגות ונפטר. שלושתם מאותו בנין וחרדים ובצורה איומה מאד, אי אפשר להבין את זה. מסתמא צריך לבדוק את המזוזות של כל הבנין כולו, ואם יש משהו פסול לתקן או להחליף אותו. **וזה דבר יודע שאם יש בעיה צריך לבדוק את המזוזות.** אבל גם בלי זה צריך לעשות תפלה, כלומר לקבוע לתלמידים לקרוא תהלים 5 דקות בכל יום אחרי תפלת שחרית, לפי ימי החודש. פעם בישיבה אחת בחו"ל היה דבר כזה, ולא בשבוע אחד אלא חודש אחרי חודש. שלחו ל**סטייפלר ע"ה** ואמר להם: איני יודע מה הסיבה לזה, אבל **קיבלתי מרבתי שאם עושים "יום כיפור קטן" בערב ראש חודש זה מבטל את הגזירות** (פניני רבנו הקהלות יעקב ח"א עמ' מ').² אמנם יום כיפור קטן לוקח שעתים, אבל תהלים חמש דקות, זה לא הרבה זמן. השל"ה בעל שני לוחות הברית (קיצור של"ה מסכת חולין ענייני ספר תורה בסופו) **והרב חיד"א** (יוסף תהלות אות י"ב) **כותבים שמי שאומר תהלים ניצול מכמה פגעים רעים.** וכל הצרות שיש לאדם נמצאים בפסוקי התהלים.³ לכן כדאי לקרוא תהלים. **אדם שקורא תהלים, אם יש לו בעיה הקב"ה לוקח את הפסוקים שלו ועושה מהם ברכות והצלחות לפי מה שמגיע לו.** זה בדוק ומנוסה, וכדאי לנסות את זה. **תהלים מבטלים כל הגזירות שבעולם.**

ההפגנות על חילולי השבת

ב. השבוע היו הפגנות נגד האוטובוסים שנוסעים בשבת ברחוב ז'בוטינסקי

1. השיר הזה "שימוני משוש", חיבר הרב משה אשקר הכהן. [היה תלמידו של רבי רפאל ענתבי ע"ה נפטר בחי"מ מסכות תש"א]. הוא אומר שם "ההלים תרונה", מה השפה הזאת? הלוים נקבות או זכרים?! אבל הוא רצה מלה שתסתים בנו"ן, ולכן אם נוכל לתקן ולמצוא מלה אחרת מתאימה יותר עדיף. אולי "ונגינות תרונה", כמו "חכמות בחוץ תרונה" (משלי א' כ'), וזה לשון נקבה. אבל לא אומרים "ההלים תרונה".
2. "יום כיפור קטן" נמצא בסידורים של האשכנזים, ומשום מה הספרדים לא החזיקו בזה. אני חושב בגלל היסוד לעשות את זה מקורו בחמדת ימים (ח"ב ראש חודש פ"א), ויש עוררין על הספר הזה. אבל הוא נתקן עוד לפני חמדת ימים, כי הפרי חדש (סימן תי"ז) כותב בשם רבי יצחק בואינו שתיקן שנקרא "משמרת החודש". וגם יש שם פיוטים מאוחרים של רבי יהודה אריה מודינא שהיה ג"כ לפני חמדת ימים.
3. פעם ראיתי מאמר בירחון סיני (נשרי חשון תשל"ט עמ' מ"ז) של ד"ר יעקב בזק, שופט ירא שמים, שכתב: **כל מצבי הרוח של האדם נמצאים בתהלים, ממצב הרוח הכי טוב ועד מצב הרוח הכי רע, הכל נמצא בתהלים.** והביא הרבה דוגמאות מהפסוקים לזה. למשל יש פסוקים שדוד המלך מתרונן בשיי, כמו "תרננה שפתי כי אזמרה לך ונפשי אשר פדית" (תהלים ע"א כ"ג). ויש פסוקים של רוח נכאה, כמו "אשר ההיתני צרות רבות ורעות, תשוב חייני, ומתהומות

(ואני יודע אם היה גם בשבת זו).⁴ פעם זה היה רק במכוניות פרטיות, ולא העזו ליסוע אוטובוסים שם. אבל עכשיו "בזכות" החולדאי הזה, "החולד והעכבר והצב למינהו" (ויקרא י"א כ"ט)... התחילו לעבור אוטובוסים ברחבי הארץ. ובאו יהודים שכואב להם והתחילו להפגין על זה, ומנעו את האוטובוסים מלנסוע שם. אנשים הזמינו משטרה, והיא הביאה קלגסים וסוסים. אבל זה לא מהיום, כבר לפני ששים שנה ויותר (בשנת תשי"ג) היה את זה. בזמנו החילונים מהקיבוצים העזו לבוא במכוניות ב"מאה שערים" בשבת להכעיס, כדי שתדעו "אנחנו הקובעים כאן". ומה היו עושים המסכנים האלה? מפסיקים באמצע קריאת התורה והולכים למחות "שאב"ש שאב"ס", וזה עוד היה מוסיף מרץ לחילונים. אח"כ באים העיתונאים ומצלמים איך מכניסים אותם למכוניות, ובאים שוטרים עם סוסים. פעם רבי עמרם בלוי (שהיה ראש נטורי קרתא בזמנו) בא להגרי"ז מבריסק (זה רבי יצחק זאב הלוי סלובניצ'יק, הבן של רבי חיים מבריסק), ואמר לו הגרי"ז: **אתה ציוני. התפלא: מה פתאום? אני נלחם בהם. אמר לו: אם אתה נלחם בהם עליך לחשוב שהם עלולים לפגוע בכך בנפש, איך אתה הולך ומפגין ולא מפחד שיהרגו אותך?! אלא שאתה חושב שהם יהודים ולא יהרגו אותך.** אבל הם יגיעו גם למצב כזה. וכמו שאמר ככה היה. פעם אחד בשם ר' פנחס סגלוב שיצא לפי תומו והיה בין המפגינים, בא השוטר ונתן לו אלה על ראשו ומת. ואחרי שמת לא די שלא אמרו: טעינו, סליחה, לא שמנו לב, נקח את השוטר הזה לעונש וכיו"ב. אלא אני זוכר מהגליונות של "חומתנו" שכתוב ככה: "מפקד המשטרה מר אברהמי מצהיר: רצחנו ונרצח עוד" (מסתמא לא אמר את המלים האלה אבל אמר שהם ממשיכים בזה).⁵ אבל בסוף הבינו שאין טעם לכלל השטרות האלה, ועדיף לעשות הפגנה ברשיון. קודם כל אנשי הקיבוצים נמאס להם לבוא כל שבת להכעיס, ובכל שבת החרדים מפסיקים קריאת התורה והולכים לבתי סוהר "קישל'ה", ומתפללים גם מנחה שם (ואיני יודע אם יש להם מה לאכול לסעודות שבת). במנחה אומרים: "אברהם יגל יצחק ירנן יעקב ובניו ינוחו בו", אבל הם לא יגל ולא ירנן ולא ינוחו בו... צריך לעשות כל דבר בשכל, זה מה שאמר לו הגרי"ז מבריסק:

4. האשכנזים מכנים את הכביש שם "הכביש השחור", בגלל כל המכוניות שם. בשבת הראשונה שבאנו לכאן (סיון תשל"א) ישבנו בבית בחושך, כי אמא היתה מקפידה שלא להשתמש בחשמל בשבת, כי **אבא ע"ה** היה מספר ככה על החזון איש. ואני רואה מהחלון הרבה מכוניות, התפלאתי: זו שבת בבני ברק?! אבל בני ברק מחציתה כשרה ומחציתה טריפה, "פטמה לחצאין טריפה"... אז היינו בחו"ל והייתי קורא העיתונים שמגיעים הביתה, כמו "משמרת חומתנו" ו"חומתנו" וכדו'. ולכן **אבא ע"ה** לא חשב פעם שכדאי לנסוע לארץ כתייר לראות את המציאות כאן. אמנם כל מה שכתבו שם אמת, שיש בארץ אוכלי ארנבות ושפנים וקורעים ספר תורה והחריבו את העולם. אבל לעומתם יש הרבה יהודים שכואב להם, ועשו המון דברים להציל מיד הפושעים האלה. פעם תלמידי חכמים שביקשו רשות מהחזון איש, היו מורידים את הכיפה ונראים כמו אנשים פשוטים לגמרי, ומתגנבים לתוך הקיבוצים ומצילים נפשות. זה היה ר'שע שאין כמוהו.

עיצוב גרפי: תאריך 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:01	17:23	16:28*
17:57	17:24	16:21*
17:55	17:22	16:21
17:59	17:26	16:26

* דקות לפני השיעור (בשבת חנוכה)
עורכים: הרבנים מאננים אביחי טעדון, שלום דרעי, משה חזאר שליט"א | עריכה ומקורות: הרב רבי אלעד עידן שליט"א

לע"נ אבינו, זקננו **עובדיה ז"ל בן אשר ושרה ז"ל נלב"ע** ו' בטבת התשע"ד ולרפואת מרת אמנו עטרת ראשנו **שושנה שתחיה בת מלכה ז"ל** בכלל כל חולי עמו ישראל. להצלחת **אשר, אבנו ויצחק דיין בני שושנה** וכל בני משפחותיהם.

אתה ציוני כי אתה לא מפחד שיהרגו אותך, והם מסוגלים להרוג אותך. **לכן כאשר תעשה דבר צריך לחשוב מה התוצאה שלו, ואם התוצאה שהם יפסיקו בזה הנה מה טוב, אבל אם לא יפסיקו אלא אדרבה במקום חילול שבת אחד יעשו עשרה, לא עושים ככה. וצריך לחפש דרך מה שאפשר לעשות למעט בחילולי שבת.** למשל ראש העיר יכול לומר: זה תחום העיר שלי, וכל הזמן לא היו עוברים אוטובוסים בשבתות, אינני מרשה לזה, שייכלו ויעשו להם הקפה דרך האצטדיון עם החיות... אבל אין טעם להילחם מלחמה שאין בה תכלית.

בסופו של דבר אנחנו ננצח בלי ספק

ג. אמנם יגיע הזמן שאנחנו ננצח בלי שום ספק שבעולם, וזה מה שהפסוק אומר "אלה ברכו ואלה בסוסים", אלה באים ברכב באוטובוסים ואלה בסוסים השוטרים שבאים בסוסים. ואנחנו מה אתנו? "בשם ה' אלקינו נזכיר", אנחנו נמשיך להתפלל, ובסופו של דבר אנחנו ננצח. איך אני יודע את זה? פעם היו קיבוצים שאין בהם זכר לדת, לא כיפור לא שבת לא כשר ולא כלום. הרב כהנמן ע"ה שהיה ראש ישיבת פונובויז' בחו"ל, ולא נשאר ממנה כלום. גם אשתו ובניו הלכו בשואה, והוא נשאר בודד כעורך בערבה. ופעם באו והתכנסו כמה רבנים לדבר על המצב הרוחני בארץ ישראל, כי לא חשבו שיהיה ככה. נתנו לו להיות הנואם האחרון, כי היה יודע לנאום יפה מאד. אמר להם: רבותי, אני לא מודאג, כי התורה אומרת שבסופו של דבר יחזרו בתשובה, "ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו" (דברים ד' ל'), לכן צריכים להגדיל את הישיבה של פונובויז', כדי שפעם תהיה לנו אפשרות לקלוט את החוזרים בתשובה מ"עין חרוד", וכל האנשים שבאים מהקיבוצים החילוניים. אמרו לו: הרב חולם? עין חרוד יחזרו בתשובה? אמר להם: אני מאמין בזה. וכמו שאמר ככה היה. אמנם לקח הרבה שנים, אבל היום בעין חרוד עושים מאפיות בהשגחה הכי מהודרת. אמרו להם שאם תעשו מאפיות בהשגחה שאינה שוה פרוטה, שלושים אחוז לא יקנו מכם. לכן צריך לעשות בהשגחת בד"ץ או בד"צ, העיקר שיהיה כשר. אפשר לעשות הכל עם כסף, "והכסף יענה את הכל" (קהלת י"ט). אבל לא רק זה, אלא גם בתי כנסת שם מתפללים בכיפור? ולאט לאט כמה קיבוצים כאלה שהיו פרוקים מהתורה חזרו להעריך את התורה, וכאשר ילד מגיע לבר מצוה מביאים אותו לרב שיכין אותו. פעם האדמו"ר מליובאוויטש אמר: "אנחנו לא נילחם בחושך במקלות", כלומר אם יש בית שכולו חושך, וכי נביא עשרה אנשים וכל אחד מקל בידו? את מה אתה מכה? הכל חושך ואפילה. אבל תדליק נר קטן שיאיר, ועוד נר שיאיר שם, ועוד נר שיאיר שם. "בן יאיר בן שמעי", יאיר שהאיר עיניהם של ישראל (מגילה י"ב ע"ב). לכן צריך לדבר איתם בשכל, ולשכנע אותם: מה הרווחתם מכל השטויות שלכם? מה הרווחו המשכילים בגרמניה? מה יצא להם מזה? כלום! לכן צריך לשקול ולשאול

6. מאידך כאשר רבי עמרם בלוי נכנס לכלא, החזון איש הלך לבקר אותו. הוא שאל: למה הרב טרח לבקר אותי? אמר לו: השבת נמצאת בכלא. וזה בשבילם דבר גדול מאד, כי כולם כיבדו את החזון איש. וגם החילוניים ביותר. פעם החזון איש היה באוטובוס, וביקש מהנהג לעצור לו לרגע. אמר לו הנהג: "אם היית החזון איש הייתי עוצר לך". אבל הוא בעצמו החזון איש. מיד הרב יצא החוצה, שלא יכירו אותו ויגידו לנהג: מה אתה לא מתבייש? זה החזון איש. (פאר הדור ח"ב עמ' 87). כולם היו מכבדים אותו.

7. משהו טיפר לי על קיבוץ "רגבים" שנוסד ע"י תוניסאים, והם בחו"ל היו יודעים קצת תורה ונשבעים ברבי חי טייב ובתורה, ובקיפור כולם באים לבית הכנסת ועושים כפרות. אני זוכר פעם במוצאי שבת שהיה ערב כיפור (יום כיפור חל ביום שני), הלכנו לבית הכנסת, והרחוב מלא כל אחד בתורגומו בידו, ואיש משענתו בידו מרוב "מים" (זכריה ד'). ואיש תרנגולו בידו מרוב ימים... כולם הולכים לעשות כפרות. אמנם בקושי יצאה השבת, אבל הם ראו חושך ומיד כל אחד הביא את התרנגול שלו. וכולם היו עושים את זה. אבל באו לכאן וראו שאין כלום. אמרו להם: בחו"ל הייתם שומרים שלא תתערבו באומות, אבל עכשיו כולנו יהודים כאן. כולנו יהודים כולנו חכמים כולנו טפשים וכולנו יודעים את המדע... היום בקיבוץ רגבים אין כלום, אבל יש כמה אחדים שזוכרים מה שהיה פעם. רבי אליהו ענקי שליט"א הביא מניין שיתפללו שם, ומי שרוצה בא ושומע תפלות יפות ומגנינות ומלים יוקדות. אדם לא יודע מה כתבו רבותינו הראשונים בפיוטים האלה, כי לא מבינים אותם רק אנשים סכלים ואיילים, שקוראים את הפיוטים ולא מבינים כלום. והנהג להם כשיר עגבים יפה קול ומטיב גנג' (יחזקאל י"ג ל"ב), העיקר מגנינה יפה ומקאם עולה ויורד, אבל אתה לא מרגיש את המלים, איך יכול להיות דבר כזה?!

8. היטלר ימ"ש בא ואמר: עד ארבעה דורות הם היהודים, אם הסבא רבה היה יהודי שהתנצר עדיין דם יהודי זורם בעורקי גנין שלו. ולא תאמרו שבדור הבא יהיה פחות, אלא ישר לכבשונות. לקיים מה שכתוב בתורה "פוקד עוון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים" (שמות כ"ה).

פי חכם מה הדין בזה, כי הרמ"א (י"ד סוף סימן של"ד) כתב: נהגו להקל מלמחות בעוברי עבירה, שיש לחוש שיעמדו על גופנו וממוננו (הוא כתב "מאודני" ופירושה ממוננו). הוא כותב שיש לחוש כלומר צריך לחשוב על זה, ולכן נהגו להקל מלמחות בהם. כאן זה לא שיש לחוש אלא זה ודאי בממון וגוף, כי הם מביאים סוסים ודורסים ועושים מה שרוצים. בתנא דבי אליהו רבה (סוף פרק י"ח). כתוב: "לעמיתך", שאוהבך ועמך בתורה ומצוות אתה חייב להוכיח אותו, אבל רשע ששונא אותך אי אתה רשאי להוכיחו, שנאמר "ויסור לך לוקח לו קלון ומוכיח לרשע מומו" (משלי ט' ז), כלומר מי שמייסר את הלך מקבל קלון על זה, ומי שמוכיח לרשע זה המום שלו. וציינתי את זה בגליון יורה דעה שלי (שם). גם המשנה ברורה (ביאור הלכה סימן תר"ח ב"ה ח"יב) כתב שאם אדם לא שומע אל תוכיח אותו, כי בשביל מה תוכיח אותו שיעשה ממך ליצנות?! כתוב "אל תוכח לך פן ישנאך, הוכח לחכם ויאבהך" (שם פסוק ח'). והרב עובדיה ע"ה מפרש ככה: "אל תוכח לך פן ישנאך", אל תאמר לו אתה לך ורשע כי הוא ישנא אותך, אלא "הוכח לחכם ויאבהך", תאמר לו אתה חכם ואדם טוב ויש לך לב טוב, והוא יאהב אותך. וראו בניסיון שמועיל הדבר הזה? לכן תדבר עם בן אדם כזה ותאמר לו: אתה חכם, אתה צדיק, אתה נבון, אתה בעל שכל, אל תעשה ככה. וזה טוב מאד.

לקרוא בספר חגי בערב חנוכה

ד. מחור ערב חנוכה. הבן איש חי (ש"א פרשת וישב הלכות חנוכה אות כ"ג) כותב סגולה ללמוד בחגי פרק ב' "בעשרים וארבעה לתשיעי" (שם פסוק י'), וזה פרק שמדבר על תאריך כ"ד בכסלו. רוב הנביאים לא כותבים תאריכים של הנבואה, ולפעמים אתה לא יודע מתי נאמרה הנבואה. למשל "חזון ישעיהו בן אמוץ אשר חזה על יהודה וירושלים, בימי עוזיהו יותם אחז יחזקיהו מלכי יהודה" (ישעיה א' א'), רש"י כותב שתחילת הנבואה של ישעיה לא כאן, אלא בהמשך "בשנת מות המלך עוזיהו ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא ושוליו מלאים את ההיכל" (שם ו' א'). למה כתוב בהתחלה "אשר חזה על יהודה וירושלים"? כנראה פרק א' של ישעיה מכיל את התוכן של כל הספר. אבל הנביאים בימי חרבן בית ראשון כתבו תאריכים לנבואה שלהם, כמו יחזקאל הנביא וחגי הנביא וזכריה הנביא. אבל מלאכי לא כותב תאריכים, והוא קצר שלושה פרקים בלבד. והרגיש בסגולה זו הגאון יעב"ץ. הוא היה קורא הרבה תנ"ך, וכאשר רואה תאריך מסמן אותו. וזה מה שאמרו "האומר פסוק בזמנו מביא טובה לעולם" (סנהדרין ק"א ע"א).

מי שמתארח בשבת חנוכה

ה. מי שעושה שבת חנוכה אצל קרובים או במקום אחר, לא ידליק בביתו ביום ששי מוקדם, כי בזמן חיוב החנוכה אין אף אחד בבית. אבל אם הוא רגיל להדליק בכל הלילות במרפסת, וגם כשנוסע משאיר את החשמל דלוק בביתו¹, יבואו אנשים לבית שבת שיראו החשמל דלוק, ויאמרו: איפה החנוכה של בעל הבית הזה? ויחשדו בו שאינו מדליק חנוכה. לכן ידליק מוקדם בביתו במרפסת. ואח"כ כשהולך לבית השני שמתארח שם בשבת, ישתתף בפרוטות. רק שיש לי ספק אם על מה שמדליק בביתו יברך או לא, כי אמנם מצאנו כמה פעמים שמדליק מפני החשד (שלחו ערוך

9. פעם היה משהו באמריקה שהתנפלו עליו גנבים, ואמרו לו: תביא לנו את כל הכסף, ונתן להם הכל. אח"כ אמרו לו: אם נשאר אותך בחיים אתה תלך למשטרה. ורצו להרוג אותו. הוא ראה אחד מהם שנראה לו דמות של בן אדם, אמר לו: אתה נראה לי אדם אציל וטוב, תגיד לי בשביל מה אתם צריכים את הכסף? אמר לו: לקנות "ודקה". שאל אותו: כמה עולה הוודקה? אמר לו: חמשה דולר. אמר לו היהודי: קח עשרה דולר. הוא לקח את זה, והחזיר לו את כל הכסף. למחרת השודד הזה בא לבית הכנסת, ושאל עליו: איפה פלוגני והראו לו אותו. הוא פחד פחד-מות שעכשיו יקח לו את הכל. בא אליו ואמר לו: נתת לי עשרה דולר וקניתי אני וחברי את הוודקה בחמשה דולר, באתי להחזיר לך חמשה דולר. התפלל היהודי: מה קרה לך? איך הגעת לזה? אמר לו: אף אחד לא אמר לי מלה טובה מילדותי עד היום, אתה באת ואמר לי מלה טובה ואני מעריך את זה.

10. היום הרבה משאירים את החשמל דלוק מפני הגנבים, כי אם יראו החשמל דלוק יחשבו שיש בני אדם שם. וכל שאר העצות לא יעזור להם כלום, כי הגנבים האלה מומחים ומתוחכמים אין כמותם. כתוב בגמרא (עבודה זרה ע"א) "דוב גנבי, ישראל גינהו", כלומר רוב הגנבים הם יהודים, למזל? משום שהגנים היתה להם פרנסה בריוח, רק היהודים שרזו מצרים להם: לא תגורו כאן, זה "תחום המושב", זה גטו וכדו'. לכן היו מוכרחים לגנוב. חכם אחד כתב "דוב ישראל גנבי גינהו", וזו טעות, לא רוב ישראל גנבים ח"ו אלא רוב הגנבים ישראל הם. לכן כמה שאדם סוגר את הדלת עם רב"ח ועכביש, איך כתוב באיוב (ח"ה) "ובית עכביש מבטחו", אם יש לו עכביש הוא בטוח בזה. אבל בכל זאת הוא חושש שיבואו גנבים לבית.

ממזבזת
כשרות
שלום בית

בית ההוראה כסא רחמים
בנשיאות מרן רה"ר רבנו מאיר מאזוז שליט"א
מזנה אלפוני בטל (נושא אלבט)
02-5353-383

ממזבזת
כשרות
שלום בית

רביית
סת"ם
חינוך ילדים

הרבני אהרן
אליהו האשכנזי
9:00-24:00 ה' ז'
ו' ז' 27:00 - 9:00
26 שבת לפני הקיפה

www.yhr.org.il
בית ההוראה

רכוש 2 כרטיסים
ותוכל להשתתף בהגרלה מיוחדת:
השתתפות בשבת הנגידים* במלון "מעלה החמישה"
עם מרנן ורבנן שליט"א

* נפד - תורם 22,000 ש"ח במשך שנה, ונקרא בישיבה "פרנס השבוע"

hilula.org 1700-50-51-52 לרכישת כרטיסים:

אינספור זכויות
הכרטיס הזה!!!
ר' זענבן חש"י מרכז הרוחניים
הילולה
רב דצ'דיקייא

כלום, ועולים שלוש מאות מטר¹², ומדליקים שם בברכה.

"[ו] על הנסים"

ז. בנוסח "על הנסים", יש מחלוקת אם אומרים "על" בלי וא"ו או "ועל" בוא"ו. מי שאומר בוא"ו זה בגלל שלפני כן כתוב: **על** נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהריום, הטוב כי לא כלו רחמיך וכו', וממשיך: **"ועל הנסים ועל הנפלאות"**. והמשנה ברורה (סימן תרפ"ב סק"א) כתב ככה. אבל קשה על זה, כי בגמרא כתוב "על" בלי וא"ו, ואף פעם לא כתוב "ועל הנסים" בוא"ו¹³. לכן פעם אמרתי שבתפלה נגיד **"על" בלי וא"ו**, כי התרחקו הדברים: **"הטוב כי לא כלו רחמיך, המרחם כי לא תמו חסדיך, כי מעולם קוינו לך"**, וממשיך: **על הנסים**. ואילו **בברכת המזון נגיד "ועל" בוא"ו**, כי אומרים שם הרבה **"ועל" כולם ביחד: ועל** ברייתך שחתמת בבשרנו, ועל תורתך שלמדנו, ועל חוקי רצונך שהודעתנו, ועל חיים שחוננתנו, ועל המזון שאתה זן ומפרנס אותנו. ולכן תמשיך גם **"ועל הנסים"** בוא"ו. ואח"כ מצאתי הכרעה כזאת אצל הרב **דבליצקי ע"ה** (בספר דרך ישרה)¹⁴, שכתב שבתפלה לומר "על הנסים" בלי וא"ו, ובברכת המזון לומר "ועל הנסים" בוא"ו (ועיין בירחון יתד המאר כסלו תשע"ט סי' כ"ו אות ל', ובאדר א' תשע"ט סי' ע"ו סוף אות א').

"מסרת גבורים בגימ"ל רפויה"

ח. עוד מלה אחת בנוסח על הנסים. אומרים שם: "מסרת גבורים ביד חלשים", המלה גבורים בגימ"ל רפויה. העולם לא יודעים מה זה גימ"ל רפויה. פעם כתב אחד שחידש את הלשון העברית: הראשונים כתבו גימ"ל רפויה, ואני לא מצאתי את זה, לא אצל הספרדים ולא אצל אשכנזים. **כי הספרדים בארץ כבר שכחו את הגימ"ל הרפויה הזאת, והיא נשארה לפליטה ביד התימנים, ואצל כל הספרדים בחוץ לארץ**¹⁵. למה כאן אומרים "מסרת גבורים" בגימ"ל רפויה? כי הקמץ בתי"ו

- 12. מה המיוחד בטור אייפל (פעם אחת בחיים ראיתי אותו?) שיש שם מצפה כוכבים, ומי שרוצה לראות את הכוכבים בדיוק עולה למעלה שם. אבל עולה במעלית ולא עולה ברגל שלוש מאות מטר... בזמנו הוא היה נחשב הבנין הכי גבוה בעולם, עד שעברו אותו "מגדלי התאומים" זכרונם לברכה... ואח"כ עשו ב"דובאי" (דובסטורבל...) בנין בגובה שמונה מאות מטר. אבל חסידי חב"ד עוד לא הגיעו לדובאי...
- 13. חכם אחד מרוב חכמתו כתב: אע"פ שהמשנה ברורה כתב לומר "ועל", מסתמא בעולם הבא חזר בו מזה. איזה יופי... כל מי שיכתוב דבר נאמר שמסתמא בעולם האמת הוא לא ירצה לשנות מכל הנוסחאות. איך אתה יודע שחזר בו? "מסתמא". מה השגוון הזה? אל תשתגע, משנה ברורה לא חזר בו, ולא אומרים דבר כזה.
- 14. זה ספר חדש שהביא כל המנהגים והחידושים שלו, כי הוא היה מדקדק במצוות בצורה מיוחדת. למה נקרא "דרך ישרה"? כי ישרה אותיות **שריה**.
- 15. פעם תלמיד חכם אחד אמר לי שקרא בתורה בבית הכנסת בירושלים "נגל" בגימ"ל רגילה, והיה שם תלמיד חכם זקן רבי שמעון ג'אוי (תוניסא) שהולך עם מקל, והוא הלך עם המקל שלו

סימן תרע"א ס"ח ועוד), אבל יכול להיות שאין טעם בהדלקה כי היא רק משום חשד בלבד, ואולי לא מברכים על הדלקה כזאת. [שגם לדעת האומרים שמברכים גם כשמדליק מפני החשד, מ"מ כאן שמשתתף בפריטי בבית השני לכ"ע אינו מברך. ובפרט אם הוא לפני זמן פלג המנחה. ועיין משנ"ב סימן תרע"ז סק"ח]. אבל בבית השני ישתתף בפרוטות. **אמנם יש דעה שאם גותנים לו שם את כל האוכל והדברים כולל גם ההדלקה, לא צריך להשתתף בפרוטות. אבל כמה זה פרוטות? חמשה שקלים או עשרה שקלים, לכן יעשה את זה.**

במוצאי שבת, אם הבית שלו קרוב אין הכי נמי, ילך מיד וידליק בביתו. אבל אם הבית רחוק וצריך לנסוע מעיר לעיר, וכשיגיע לבית שלו כבר עברה חצי שעה ויותר מזמן שראוי להדליק (כלומר אחרי זמן ר"ת למחמירים), ולפי הרמב"ם (פ"ד מהלכות חנוכה ה"ה) אם עברה חצי שעה לא ידליק יותר. ואמנם מרן (סי' תרע"ב ס"ב) כתב שיכול להדליק, אבל יש מחלוקת באחרונים אם ידליק בברכה או לא. כף החיים (שם אות כ"ו) הביא את זה, וגם הרב (יחזה דעת ח"ג סימן נ"א) מביא את המחלוקת הזאת. לכן למה אדם יסמוך על ההדלקה שיעשה בביתו?! **עדיף שידליק במוצאי שבת עם בעל הבית שם וישתתף בפרוטות, ואח"כ כשיגיע הביתה אם הוא מדליק במרפסת ידליק שם בלי ברכה.** ואם הוא מדליק בבית בשביל בני ביתו, אין הכי נמי שידליק גם בבית עם ברכה, ומה הבעיה שידליק פעמיים?! (וע' בחוברת אור תורה אדר א' תשע"ו סימן ע"א אות ד').

"נר איש" ללא "ביתו"

- 10. כתוב בגמרא (שבת דף כ"א ע"ב) **"נר איש וביתו"**, וטורי זהב (סימן תרע"ז סק"ב) סובר שצריך בית ממש. ולפי זה הרב עובדיה ע"ה (חזון עובדיה-חנוכה עמ' קנ"ו) כתב לחיילים הנמצאים בשדות, שבחיילים ספרדים אין בעיה בזה כי אביהם מדליק עליהם בבית, אבל בחיילים אשכנזים שנוהגים שכל אחד מדליק, אם אין להם בית ויושבים בשדה על פני האדמה, ידליקו בלי ברכה, משום שיש דעות שאין כאן "איש וביתו" וסב"ל. אבל יש אומרים שהמלה "ביתו" לאו דוקא בית, אלא ביתו פירושה משפחתו, וכמו למשל "וישמע בית פרעה" (בראשית מ"ה ב'), וכי הבית שמע?! הכוונה המשפחה. או "ויאמר ה' אל נח בא אתה וכל ביתך אל התיבה" (שם ז' א'), וכי הכוונה תביא את כל הבית שלך?! אלא "ביתך" פירושה משפחתך. לכן גם כאן "נר איש וביתו", אפשר לומר איש ומשפחתו. חב"ד סומכים על זה, ועושים הדלקת נרות ברחובות הערים במקומות שאין בית בכלל. למשל הם הולכים ל"טור אייפל" שאין שם בית ואין
- 11. מישהו פירש לי שהכוונה תפרק את הבית שלך ותקח את העצים והאבנים, כדי שאחרי שתצא מהתיבה תמצא את הבית מוכן. אבל כל הבית שבור לרסיסים, וצריך לבנות אותו מחדש.

בית ההוראה
אתר הישיבה
02-53-53-383
WWW.YKR.ORG.IL
1.000.000
33 פניות התשובות האמתיות

ברכישת כרטיס אתה שותף:
בהפיצת התורה
בכל העולם כולו

hilula.org 1700-50-51-52 לרכישת כרטיסים:

אינספור זכויות
הכרטיס הזה!!!
ר' זענבן חש"י מרכז הרוחניים
הילולה
רב דצ'דיקייא

בית ההוראה כסא רחמים
בנשיאות מרן רה"י רבנו מאיר מאזוז שליט"א
מנהל אלפוני כולל נשא הלקוח
02-5353-383
ספרות צרפתית ואנגלית
בית ההוראה
שעות פעילות בית ההוראה: א' - כ' 12:00-24:00 ו' וצ"ח 08:00-24:00
ביתן לקבל תשובות עם דרך התורה
www.ykr.org.il

הלצחת יום חור,
דינאל בוכריס, יונתן
מאמו, חיבה סופר
וכדי בוכריס וב"ב.

לרפואת
רבקה חיה
בת חנינה
אסנת

לרפואת
שאל יוסף
בן חנה
בכלל כל חולי
עמו ישראל

לעילוי נשמת
יוסף חי כהן
בן מסעודה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
בנימין בן
שביצה
אבא בן
כמיסה
לביט כהן

של המלה "מסרת" נחשבת כאילו יש אחריה ה"א, והרי בג"ד כפ"ת בראש המלה אחרי אותיות אהו"י זה רפה (חוץ ממפיק ומפסיק ודחיק ואתי מרחיק, ופעם אחת נסביר אותם). לכן אומרים "גבורים" בגימ"ל רפויה. אני זוכר בילדותי שקראתי "תיקון סופרים" אצל אבא ע"ה, בפסוק "כי ביום ראותך פני תמות" (שמות י"ח), שאל אותי: למה "פני" בפ"א רפויה? אין כאן אהו"י. ולא ידעתי. אבא אמר לי: הקמץ של המלה "אותך" כאילו יש אחריו ה"א. ואמר לי שפעם היו כותבים הכל מלא, כמו "והיה לאות על ידכה" בה"א (ויש דרשה שם)¹⁶. וא"כ זה כאילו יש כאן ה"א. אמנם לעומת זה לפעמים מצאנו אל"ף ואחריה דגש. איפה ראינו את זה? בפסוק "וירא בלק" (במדבר כ"ב ב), המלה וירא מסתיימת באל"ף, וא"כ צריך להיות "בלק" בבי"ת רפויה. אלא בגלל שאל"ף לא עושה כלום ואין שם הברה בכלל. אם היתה הברה, כמו "ויקרא פרעה" (בראשית י"ב י"ח, ובפרשת בא) אין הכי נמי. לכן לא העיקר באל"ף, אלא העיקר בתנועה של הה"א. ואם אתה אומר הברה כמו אה אי או, אח"כ אותיות בג"ד כפ"ת רפויות. ולכן כאן "מסרת גבורים", התי"ו בקמץ והגימ"ל רפויה.

תפלת מנחה בערב שבת חנוכה

ט. בערב שבת חנוכה (יום ששי הבא כ"ט בכסלו בעז"ה) אנחנו נוהגים להתפלל מנחה קטנה. ויש כאלה עושים מנחה גדולה. בגרמא היו נוהגים ארבע פעמים בשנה להתפלל מנחה גדולה: פעם אחת בפורים, כי אח"כ הולכים להשתכר והולאי שיקומו לערבית, כי הוא חולם שם בעולמות העליונים, לכן עושים "מנחה גדולה", ואח"כ עושים "סעודת מרדכי", ונרדמים עד הערב. מתי ערבית? בשש-שבע. פעם שניה בערב פסח, שהולכים ללוש ולאפות את המצות, כי מצת מצוה זמנה בערב פסח זכר לקרבן פסח, ולכן מתפללים מנחה גדולה שלא יכנסו ללחץ, כי אם אדם חוזר מהמצות מאוחר (אולי באשקלון או במקום אחר), לא יהיה לו זמן להתרחץ ולהתלבש וכדו', לכן עושים מנחה גדולה שאדם יהיה רגוע. ופעם שלישית בערב שבת חנוכה, כי הזמן מצומצם (עי' בא"ח ש"א פרשת וישב הלכות חנוכה אות כ'), ולכן מתפללים בערב שבת מנחה גדולה. ופעם רביעית בערב כיפור, שצריכים לעשות סעודה מפסקת שלוקחת זמן (עי' ש"ע או"ח סי' תר"ז ס"א), ולכן עושים מנחה גדולה. אבל בערב שבת חנוכה יש דרך פשוטה מאד, להתפלל לכתחילה מנחה קטנה, כמו שכתבו הרמב"ם (פ"ג מהלכות תפלה ה"ג) ומרן (סימן רל"ג ס"א). אמנם יש אומרים שאפשר להתפלל לכתחילה מנחה גדולה, ובכל הישיבות עושים ככה. אבל אנחנו נוהגים כדעת הרמב"ם ומתפללים לכתחילה דוקא מנחה קטנה¹⁷. אבל צריך להדליק את החנוכה לא לפני פלג המנחה (מה זה "פלג המנחה"? תחלק את הזמן של מנחה קטנה והשקיעה לשנים). ואם יתפללו בתחילת זמן מנחה קטנה, אח"כ יישבו חצי שעה ויותר משועממים, ומי ידליק חנוכה בבית הכנסת? לכן נעשה מנחה בערב שבת עשרים דקות לפני פלג המנחה (ובלוחות שלנו כתוב זמן "פלג המנחה"), וזה יספיק לתפלת מנחה, ומיד אחרי זה מגיע ה"פלג" ומדליקים חנוכה בבית הכנסת. ויש מנהג אחר, שמתפללים מנחה גדולה או בכל שעה שירצו, ולפני שיבואו הקהל שוב לבית הכנסת הגבאי מדליק את הנרות של החנוכה. אבל אין אתה מדליק אותם בלי עשרה? הרי אין אף אחד שם. אלא שהוא סומך שאחרי זה יבואו עשרה אנשים (עיין חזון עובדיה-חנוכה עמ' ג"ב). וכתבו הפוסקים שאפילו אם לא כולם גברים אלא גם נשים מצטרפים לזה, כי האשה חייבת בהדלקה (עיין חזו"ע שם). אבל לא כדאי לעשות את זה, ועדיף לעשות

עד שהגיע אליו, ואמר לו: תגיד "עגל" בגימ"ל רפויה, לא עגל. מאז הוא למד גימ"ל רפויה. ויש מקור לזה, בספר ישעיה ישן נושן מימי בית שני שנכתב מאה שנה לפני החרב (ונמצא בירושלים ב"היכל הספר"), בכל מלה שבסופה "ף" מוסיף לה ה"א וכותב "כה", והכל מלא שם. ואפילו המלה "כ"י" הוא כותב "כיא" ואל"ף נחה. וכנראה הוא נכתב בשביל ללמד לילדים, כי הם לא יודעים לקרוא בלי ניקוד ולכן עשו בה"א בסוף.

17. ויש לי ראייה לדבריהם, מה הראייה? המשנה (ברכות כ"ז ע"א) אומרת "תפלת מנחה עד הערב רבי יהודה אומר עד פלג המנחה", והגרמא (שם ע"ב) מפרשת "פלג המנחה" - פלג מנחה קטנה ולא מנחה גדולה. זמן מנחה קטנה הוא מתשע שעות ומחצה עד ששה שתיים עשרה - עד השקיעה, שזה שתיים ומחצה, ואם תחלק אותם לשתיים זה יוצא עד אחת עשרה שעות פחות רביע, וזה זמן "פלג המנחה". וזה מפורש בגמרא שם. אבל אין רבי יהודה אומר "פלג המנחה" בסתם והוא מדבר על מנחה קטנה? אולי הכוונה למנחה גדולה? אלא מוכרח שסתם "המנחה" בה"א הידיעה זו מנחה קטנה. וזה שייצא לרמב"ם ומרן. הרמב"ם לא אמר את זה מדעתו ולא כתב "כך יראה לי", אלא אמר את זה בפשיטות, כי תפלת מנחה כנגד קרבן התמיד שלעתיים רחוקות היו מקריבים אותו מוקדם, אבל בכל השנה כולה מקריבים תמיד בתשע שעות ומחצה, לכן לכתחילה מתפללים בתשע שעות ומחצה.

כמו שאמרת, שיתפללו סמוך לפלג המנחה ובפלג ידליקו חנוכה בבית הכנסת, הולכים הביתה ומדליקים שם, ושוב מגיעים לתפלת ערבית.

זמן ההדלקה במוצאי שבת

י. מי שנוהג להחמיר במוצאי שבת כדעת רבנו תם, לא צריך להילחץ ולהדליק בזמן. פעם שהייתי עורך ירחון "אור תורה" (שנה ח'), הרב שריה דבליצקי ע"ה שלח לי חומר בהלכות חנוכה, שעיין וכתב עם חכם אחד רבי אליעזר משה סקס. וכתב שם (אור תורה שם כסלו תשל"ו סימן ס' אות ג): **ודע שהנוהגים כמו רבנו תם, אינם צריכים להיכנס ללחץ ודוחק במוצאי שבת, ולהתפלל מהר כדי להדליק חנוכה בזמן, אלא יתפללו ברוגע ובשלוה ויגמרו תפלת ערבית, יחכו לזמן רבנו תם, ואח"כ ידליקו נרות חנוכה¹⁸. אבל בבית הכנסת, אדם שאינו נוהג כמו רבנו תם יכול להדליק מיד, ועונים אחריו אמן. הרב עובדיה ע"ה לא היה יכול לחכות לזמן רבנו תם בהבדלה, ומאידך הוא מחמיר מאד כמו רבנו תם (ש"ת יביע אומר ח"ב חאו"ח סימן כ"א ועוד)¹⁹, לכן אם מישהו עושה הבדלה לפני זמן רבנו תם ומברך על הנר, גם הרב היה מברך על הנר²⁰. והטעם לזה, כי אני לא מדליק רק מברך על נר שהדליק אחר בהיתר, שהרי עיקר ההלכה כמו הגאונים בזה, ולכן זה בסדר גמור. הרב ע"ה סיפר שפעם האדמו"ר ממונקאטש רבי חיים אלעזר שפירא, הגיע ממונקאטש הרחוקה למחרש"א אלפנדאר (רבי שלמה אליעזר אלפנדאר)²¹, ואמר לו: קבלה בידי מרבתינו החסידים הקדושים והאדמורי"ם, שאם צדיק הדור יגזור שיבוא משיח - הוא יבוא. אתה צדיק הדור משבט יהודה, לומד כל הזמן ובעל זכרון אדיר²², לכן כבודו יגזור שיבוא המשיח. אמר לו: אני לא צדיק. וכמה שביקש לא רצה לגזור, כי אמר: איך אעשה את עצמי צדיק ואני לא צדיק?! (הספרדים עונים יותר מדי). אח"כ ביום שבת האדמו"ר ממונקאטש התפלל מנחה אחרי השקיעה כמו זמן רבנו תם. למחרת הסבא קדישא אמר לו: כבודו מתפלל מאוחר אחרי השקיעה? ענה לו: אני מתפלל כמו רבנו תם. אמר לו: זה תעשה במונקאטש, אבל כאן בארץ לא נוהגים כמו רבנו תם, כי ההלכה כמו הגאונים, רק בתור חומרא עושים כרבנו תם²³.**

18. יש מחלוקת אם קודם הבדלה או הדלקת חנוכה, ונוהגים שבבית הכנסת מדליקים חנוכה לפני הבדלה, ובבית מבדלים לפני הדלקת חנוכה.

19. פעם הרב ע"ה התפלל אצל האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג בנתניה, והרב רצה להתפלל מנחה, אמר לו האדמו"ר: אבל כבודו פוסק כמו רבנו תם ויש עוד זמן, אמר לו: אני פסקתי כמו רבנו תם? רק אמרתי שחוששים לחומרא לדעת רבנו תם. אבל לא יכול להיות שאפסוק כמותו.

20. רבי משה בחושה שיחיה אמר לי שהוא היה מבדיל קודם זמן רבנו תם (וגם כשהיה כאן לא חיכה לרבנו תם), והרב עובדיה ע"ה ג"כ היה מברך על הנר, אפילו שעוד לא הגיע זמן רבנו תם.

21. קראו לו "הסבא קדישא", כי הוא חי 118 שנה, ויש אומרים 120 שנה. ואף פעם לא רצה לגלות בן כמה הוא. פעם מישהו שאל אותו: הרב, בן כמה אתה? אמר לו: אני לא אניד לך. אמר לו: בן כמה היית כאשר הגיעה אליכם לקושטא השמועה על פטירת רבי עקיבא איגר? אמר לו: אתה רוצה שאניד לך כדי שתדע בן כמה אני היום... אבל אין ספק שעבר את גיל 118.

22. הוא היה אומר: ראיתי בפרי מגדים לפני ששים שנה, לכו תביאו אותו. היו מביאים לו פרי מגדים כולו מלא אבק, "והיה לאבק" (שמות ט"ו), ופוחת להם במקום. אמרו לו: כמה שנים לא קראת בו? ענה להם: חמשים-ששים שנה לא קראתי בזה. התפלאו אף הוא זוכר את זה.

23. פעם מישהו אמר לי שהרב ע"ה מספר ששבוע אחרי שחזר האדמו"ר ממונקאטש לעירו נפטר הסבא קדישא, ובאו אנשים ואמרו שהוא הטיל בו עין רעה. והוא כתב את זה בספר. אבל מה שייך הטיל בו עין רעה? אם הוא נפטר צעיר תאמר אולי הטיל בו עין רעה, אבל הוא נפטר בן מאה עשרים שנה, מה אתה רוצה? זה לא שגועף?! אם הרב אמר את זה, כנראה שמע את זה בילדותו בגיל תשע (כי בשנת תר"ן נפטר הסבא קדישא והיה הרב בגיל תשע) וסיפר לו, וכי הוא ידע שיכתוב את זה בשמו?! לכן תכתוב "אמרו העולם", כי העולם משוגעים ואומרים שהטיל בו עין רעה, מה הטידיון הזה?! פעם הרב כתב תשובה ארוכה מאד שאפשר להכשיר את הקראים (בי"א ח"ח חתמה"ס י"ב), והביא פוסקים לזה הרד"ב (ח"א סימן ע"ג וח"ב סימן תצ"ז) ורבנו אברהם הרמב"ם (עיין בהרד"ב ח"א שם) ואחרים. אמרו לו: כולם חולקים עליך, אמר להם: אני כתבתי תשובה בזה, וכי אגזור אותה בגלל המשוגעים האלה? אני אכתוב את דעתי, ואם רוצים שיחלוקו לא אכפת לי, אני למעשה מכשיר אותם (ראה בסוף ש"ת שמע שלמה ח"ח בקונטרס "ויסוף הוא המשביר" עמ' 30). הוא נתן טעמים של ממש. למה המחמירים חוששים? כי הם אומרים שהקראים הם יהודים ויש להם דיינים משלהם, דייני דחצצא"א (בבא בתרא קל"ג ע"ב) ודייני סדום ועמורה, והם עושים להם גיטין פסולים, וא"כ אשה קראית שהתגרשה מבעלה ע"ה דיינים האלה ואח"כ נישאה למישהו אחר, הילדים שתביא מהשני הם ממזרים. וכיון שנתערב בהם ממזרים כולם פסולים. אבל הרב עונה על זה בשם הרד"ב וז"א אחרים, שגם הקידושין שלהם פסולים מעיקרא. אין הם עושים קידושין? הם לא נוהגים שהחתן נותן טבעת ואומר לה: "הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל". בזמן שהרב היה במצרים, הוא שלח אנשים שיקשיבו איך הקראים מקדשים אשה, וראו שהחתן לא אומר לה כלום, רק "הרב" אומר לה: "מצא אשה מצא טוב" (משלי כ"ח כ"ה)... חזק וברוך. [ועי' ביבי"א שם (אות י"ב) שמהרי"ק שבישרת אהלי יעקב (סי' ל"ג) מעיד ששלח שני אנשים לשם והעידו בפניו שלא אמרו שום לשון של קדושין כלל, אלא שהחתן נתן הכתובה ביד הכלה ואמר לה הרי

ברכיית כרטיס אתה שותף:

בממלכת התורה הקדושה מוסדות ישיבת 'כסא רחמים' וסניפיה הרבים הפזורים בכל הארץ בן פורת יוסף!

hilula.org 1700-50-51-52 לרכישת כרטיסים:

מאות אברכים ומאות רבנים בכל רחבי הארץ
מאות בחורי הישיבה ששוקדים בחזרה ימים וימים
אלפי לדי ישראל בתלמוד תורה, בתי ספר וסמינר לבנות

אבל נחשים ועקרבים שאין להם יכולת להזיק אלא ברשות הקב"ה, לא היה להם רשות להזיק כאף?

פירוש תיבת "ברם" בתרגום

יב. עוד פסוק בפרשה: "ותקרא את שמו אונן" (בראשית ל"ח ד), ותרגום יונתן מופלא מאד, הוא אומר: למה קראו לו אונן? "וקרת ית שמיא אונן ארום ברם עלוי עתיד אבוי לאתאבלא", כלומר בגלל שרק עליו אביו עומד להתאבל. מה פתאום? וכי על אחיו הראשון ער אינו מתאבל?! התורה תמימה (שם אות ח) כותב שיש דעה דחוויה שהביא הרמ"א (יר"ד סימן שע"ד סי"א) שעל בן בכור לא מתאבלים. אבל זה לא מובן, כי דחו את הדעה הזאת, ויש מקורות מפורשים נגד זה. אבל יש כאן הבנה בלשון תרגום יונתן²⁵, וראיתי שם שבע פעמים שכותב "ברם" ופירושו "גם". אמנם בדרך כלל "ברם" פירושו "רק", וכמו שכתוב בדניאל (ד' ט'): "ברם עקר שרשויה בארעא שבקו", כלומר עיקר השרשים של האילן תשאיר בארץ. אבל שבע פעמים יונתן בן עוזיאל משתמש במלה "ברם" במובן הפוך "אף". לכן גם כאן הכוונה שקרא לו אונן מפני שגם עליו עתיד אביו להתאבל. וגם בתרגום אונקלוס מצאתי פעמיים "ברם" שפירושה "אף"²⁶. (ועיין בספר בית נאמן על התורה ח"ב עמ' שע"ט).

כל גוים סביבון

יג. האשכנזים נוהגים לשחק בסביבון בחנוכה²⁷. איך קוראים לסביבון באידיש? "דריידל". אבל זה שם גלות... ולכן ישבו "חכמי החרטומים" וחשבו איך לקרוא לזה בעברית, אחד אמר "חִזְרָר" כי הוא חוזר כל הזמן, ואחד אמר "גִלְגֵלֵת". ובא ילד קטן בן ארבע-חמש שנים ואמר "סביבון", ונתקבלה דעתו. כותב בגמרא (בבא בתרא י"ב ע"ב א') "ניטלה נבואה מהנביאים וניתנה לתינוקות". ויש שחשבו שהמלה הזאת מהתנ"ך או מהגמרא, אבל אין מלה כזאת. רק זה נרמז בהלל שאומרים בחנוכה: "כל גוים סבבוני בשם ה' כי אמילים", "סבבוני" אותיות סביבון. כולם סובבים עלי, מזה הרב מרדכי אליהו זצ"ל למד בענין "גוש קטיף", שאמר: אני התפללתי שפלוגי לא יעקרו אתכם, אבל יש לו בחירה. ובסוף יצא מזה בכי רע. ומה יצא מהבחירה שלול? אחרי שמונה חודשים נשאר במשך שבע-שמונה שנים כמו אבן דומם. הקב"ה שונא את מי ששונא את ארץ ישראל, ואוהב את מי שמגן על ארץ ישראל.

25. פעם הייתי בקבר יונתן בן עוזיאל, ושם באים הרבה אנשים לסגולה (כל מיני סגולות יש שם), אמרתי לעצמי: כולם קוראים תהלים וכדו' אבל קודם כל נקרא "תרגום יונתן". ובכל שבוע הייתי מקדיש עשרים דקות לקרוא תרגום יונתן על הסדר, ומצאתי שיש בו חידושים נפלאים וגם טעיות סופר (ויכול להיות שרוב ההגהות שלי נמצאות כבר בספרים מדויקים יותר).

26. פעם אחת בפרשת קורח: "אף לא לארץ זבת חלב ודבש הביאתונו" (במדבר ט"ז י"ד), ואונקלוס מתרגם שם "ברם". ופעם אבא ע"ה קרא שנים מקרא ואחד תרגום שם, ואחרי התפלה אמר לי: מה זה "ברם"? וכי הוא גורס בפסוק "אף"? והרי הם אומרים למשה: "המעט כי העליטנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר, כי תשתרר עלינו גם השתרר. אף לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתונו" (שם פסוקים י"ג-י"ד), ופירושו לא רק שהעלית אותנו ממוקם זבת חלב ודבש "מצרים הנפלאה", אלא גם לא הבאת אותנו למקום אחר. וא"כ אי אפשר לגרוס "אף". ואיך התרגום אומר "ברם"? זו קושיא. אבל על פי האמור מצאנו ברם שפירושה "אף". דרך אגב, הרב משה לוי ע"ה לא היה עולה שני בפרשת קורח כשמתחילים "אף", אלא חוזר פסוק לפני כן, כדי שלא להתחיל במלה "אף".

27. כל מנהג של האשכנזים הרבה ספרדים הולכים אחריהם כמו גולם, כי אין להם דעה משלהם, ומה שהאשכנזים עושים הם עושים כמוהם. ואם אנתנו עושים מנהג מסויים, האשכנזים לא לוקחים אותו כי הם מיוחדים ויודעים הכל. אבל לא עושים ככה, תתן מנהג ותקבל מנהג, צריך להיות ככה.

דקדוק בפסוקי התורה

יא. יש הרבה דברים יפים בדקדוק, ואני יודע שיש אשכנזים שאוהבים לשמוע דברים כאלה, כי הם אומרים שבהלכה לא חסר להם פוסקים, אבל בדקדוק כדאי תמיד ללמוד את זה. בפרשה בשבוע שעבר (פרשת ויצא) כתוב: "ותאמר רחל דַּנְיִי אלקים וגם שמע בקולי ויתן לי בן" (בראשית ל' ו'), ורש"י כותב: "דנני וחייבני דנני וזכנני", כלומר דן אותי וחייב אותי, דן אותי וזיכה אותי. למה רש"י פירש את זה? שיפרש "דנני" כפשוטו. אלא הוקשה לו הדגש בנו"ן של "דנני", והרי כמו בפסוק "שִׁמְנֵי אלקים לאדון לכל מצרים" (שם מ"ה ט'), שם-שמני, ותיבת "שמני" הנו"ן לא דגושה. גם כאן דן-דנני. ומה אומר הדגש הזה? אלא מפני שחסר לנו עוד נו"ן אכן, וכאילו כתוב "דננני". למה כתוב בשתי נו"ן (נוספים)? כי רחל אמנו אמרה: בתחילה "חייבני" שלא אביא ילדים, ואח"כ "זכנני".

בפרשת השבוע (וישב) כתוב "הבור ריק אין בו מים" (בראשית ל"ז כ"ד), והגמרא (שבת כ"ב ע"א) אומרת: "מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו". מה הפשט? אם כתוב "הבור ריק" בודאי שאין בו מים, למה כתוב "אין בו מים"? אלא מוכרח לומר "מים" אין בו - אבל נחשים ועקרבים יש בו. אבל מי אמר שיש בו נחשים ועקרבים? ואולי עצים ואבנים? הרב האר"י אמר פירוש יפה מאד (הובא בנחל קדומים שם), כאשר אתה אומר "הבור ריק" משמע שהבור ריק לגמרי, ואילו כשאתה אומר "אין בו מים" משמע שרק מים אין בו אבל יש בו משהו אחר, וא"כ הוא לא ריק, ואיך אתה אומר "הבור ריק"? אלא ודאי הכוונה שיש בו נחשים ועקרבים, שלפעמים נכנסים בחורים ולפעמים יוצאים, וכאשר ראובן זרק את יוסף לבור הוא לא ראה כלום, כי הנחשים והעקרבים התחבאו שם, ולכן זרק את יוסף, אבל הנחשים והעקרבים יצאו ולא נגעו ביוסף. למה התורה לא אמרה שיש נחשים ועקרבים? כי למראית העין הבור ריק, זה פירוש יפה מאד. הרב חיד"א (פ"ד פ"ד פרשת וישב אות ט') רמז את זה, "אין בו" ראשי תיבות אבל נחשים ועקרבים יש בו. הרב חיד"א עושה חידושים כאלה, אבל הרב האר"י אמר את זה בדרך פשוטה מאד. ואיך יתכן שיש בו נחשים ועקרבים ולא קרה ליוסף כלום, ואילו אח"כ כשהאחים מכרו אותו כמעט הגיע עד שערי מות? כתוב בזהר (בראשית דף קפ"ה סע"א) שדבר שתלוי בבחירתו של האדם, הקב"ה לא מתערב כי זו הבחירה. ולכן במכירת האחים כמעט הגיע לשערי מות,

כתובתן בידך, ולא אמר יותר, אלא העומדים שם אמרו פסוקי ברכה לברכם וכו'. גם הר"ה ג' מהר"א חזן בש"ת תעלמות לב ח"ד (סי' ז') והרה"ר אהרן מנדל הכהן (הרב של עדת האשכנזים בקהיר) בשו"ת יד ראם (חאה"ע סי' ד') כתבו

הזדרזו לרכוש את כרטיס הזכויות והישועות של "חכמת רחמים"

זכיתי ונושעתתי!

חייגו עכשיו

08-6727523

באתר: <https://yhrvp4.me/613> בעמדות "נדרים פלוס"

כעין זה. איך התקדשה בזה? בדמיון! ועוד דבר, שאפילו יאמר לה את הנוסח האמיתי של הקידושין שלנו, הרי יש שם עדים פסולים מחללי שבת ויום טוב ומדליקים חשמל וכדו', וא"כ אין כלום. פעם הרב אמר בדרשה שמהרש"ל (ים של שלמה קידושין פרק ד' אות ט') כתב שהיה חכם גדול בארץ ישראל שהתיר את הקראים, ובאותה שנה נפטר. והרב אמר: כנראה כוונתו על הרדב"ז (ואולי גם כתב את זה). אבל הרדב"ז נפטר בגיל למעלה ממאה שנה, ומה יצא לנו מזה? שכל מי שחי שנים רבות, כל מה שפסק בשנה האחרונה הכל בטל ומבוטל, ועובדה שהוא נפטר... מה זאת אומר? הוא אמר דבר לפי ההלכה וסומכים עליו בזה. וכי רבנו אברהם ג"כ נפטר באותה השנה? לא יתכן כדבר הזה. לכן גם כאן לומר שהאדמו"ר ממונקאטש הטיל עין רעה בסבא קדישא אלפנדארי, זה שגוען ולא להאמין בזה, דברים בטלים ומבוטלים. רק שיש אחד שכל מלה ששומע כותב אותה, בלי לבדוק בלי לדאות ובלי לשקול, ומילא ספרים בדברים שלו.

בעז"ה נזכה ונעלה מעלה מעלה, נחזור בתשובה שלימה, ונזכה לגאולה שלימה, אמן כן יהי רצון.

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל הנמצאים בבית הכנסת, ואת כל השומעים דרך הליון או דרך רדיו "קול ברמה", או שאח"כ קוראים בעלון "בית נאמן" בכל שפה, כל אחד יקרא ויקבל תועלת מזה. ה' יתברך ימלא כל משאלותם לטובה, ויתן להם הצלחה רבה, ויחוגו את חג החנוכה בשמחה ובשירים בתוף ובכנור, ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו, אמן ואמן.

פעם גרמניה ופעם צרפת ופעם אנגליה ופעם יון ופעם ספרד, אבל "בשם ה' כי אמילם", אנחנו נכרית אותם ולא ישאר מהם שריד ופליט, כל מי שעושה רע לעם ישראל בסוף יורד מטה מטה. הנה יון היתה שיא החכמות, והיו חכמים גדולים שם²⁸, בכל זאת לא עזר להם ונפלו, והיום אין שם כלום. בספר שכתב רבי מאיר להמ"ק²⁹, מסופר שמישהו העלה באוב את ארכימדס או אוקלידס מחכמי יון של פעם, ואמר לו: אני רוצה לראות מה נשאר מיון שלי? אמר לו: בוא תראה. העביר אותו ליון של היום, וראה נער אחד מוכר ואומר "מסרק בעשרה גרוש". אמר לו: זה מה שנשאר מיון שלכם, מוכרים מסרקות בעשרה גרוש... וזה מה שנשאר גם מרומי: כל אלה שפוגעים בעם ישראל הקב"ה משלם להם, "קודש ישראל לה" ראשית תבואתה, כל אכליו יאשמו, רעה תבוא אליהם נאם ה'" (ירמיה ב' ג). ואנחנו 28. הרא"ש בתשובה (ככלי"ה) כותב על חכמי יון: "חכמים גדולים היו והעמידו כל דבר על טבעו". 29. יש לו רעיונות נפלאים מאד והלביש אותם בסיפורים, וקוראים לספר "כל סיפורי מ. להמ"ן". אמנם הוא היה רב בגרמניה, אבל שם העולם לא רוצים ללמוד, ולכן הוא אמר: איך אקרב אותם לתורה וליהדות? ע"י סיפורים.

שלוחות שיעורי התורה
בקו בית נאמן
079-927-0505

שלוחה 31

שיעורו השבועי של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א בשידור חוזר (שידור חי בשעת השיעור בשלוחה 9)

- שלוחה 61 מורנו הרב חננאל הכהן שליט"א, מוסר והלכה
- שלוחה 62 הרב שמואל עידאן הי"ו, מוסר, הלכה והסברה יהודית
- שלוחה 63 הרב יוסף כהן שליט"א, פנינים בפרשת השבוע
- שלוחה 64 הרב יוסף חיים נחום הלוי הי"ו, פרשת השבוע ומוסר
- שלוחה 65 חדש לקראת תחילת מחזור הדף היומי, שיעורי דפי גמרא בצורה ברורה ובהירה מפי הרב מבורך אוזן הי"ו

בְּתִירַת תְּכֵלֶת, מצוות ציצית בשלמות!

הגאון רבי עמרם אופמן שליט"א
דומ"צ בהעדה החרדית:

...אמנם נראה שכל ת"ח וצורב שיעבור על הספרים שנתחברו בזמן האחרון על ענין זה יגיע למסקנה שיש מקום גדול לקיים המצוה כדינו ובשלימות... ונזכה בקרוב שכלל ישראל יקיימוהו ברוב עם.

עוד אין לך תכלת? הגקלג אזר היום וקבל סמסור!
קו תלמי - קו מידע ושירותים

0799-1000-65

זוכרתם - ראית - זכירת - עשה

וגם בורות האחרונים עמד הגאון הנודע מהר"ם שפירא זללה"ה ותיקן שליטתו דף היומי, וכן האדמו"ר מחב"ד זללה"ה תיקן את לימוד הרמב"ם כולו לפי פרקים, ויש עוד. ואין להתאר התועלת והגדלת התורה שנתנו עצות אלו, וזה הלך ונגדל בפ"י.

ודן עתה העיר ה' את רוחו של האברך כבודו נור א-ל-הו על ראשו. הרב עמרם יואל סואטס שליט"א, לכותב עזר הרבים ולהוסיף אורה זו תורה, וסדר תוכנית של לימוד שני דפים בכל יום, באופן שמסיימים הש"ס שלש שנים וחצי, ואשרי הוזהב למעמד בתוכנית זו, שהיא מצוה רבה, וגם המעיינים נפגלים על כירייה המגינות, ישתדלו להגות בתורה ה' ולקנות להם ידיעות נרחבות ביום המלמוד. ועוד הכינת תוכנית שניתן לפנות אליהם למוקד טלפונים, כדי לקבל חוברת וכן למי שרוצה לשמוע שיעור יומי על שני הדפים מתיים של ת"ח מופלגים, וגם סיכומים על הדפים, עין חיים היא למחויקים בזה, ותוספת מאושר.

ברכת התורה
שלוחה ששנה עמאר
הראשון לציון
הרב הראשי לירושלים

ברכה והקלמה לל הולמיה
בבגליה אגמיה
הנה

מנור כהנר"מ מאוור
עיה"ק
בני ברק

בשורה טובה לשוחרי התורה
ספר "פרחי כהונה"

חלק ב' חידושי ש"ס למרן רבנו רחמים חי חויתה הכהן זצוק"ל ראב"ד ג'רברא ואגפיה

הסבא קדישא מרן הגאון הגדול רבי רחמים חי חויתה הכהן זצוק"ל

יצא לאור במהדורה חדשה ומתוקנת עם הוספות רבות מכתב יד רבנו, בשני כרכים גדולים באותיות מאירות עיניים.

הספר יצא לאור אי"ה לקראת ההילולא המסורתית י' שבט התש"ף

זה הזמן להנציח את יקיריך לכבודו של מורנו הרב
מחיר שורה בספר לברכה או לעילוי נשמת 120 ש"ח
רבע עמוד 400 ש"ח
חצי עמוד 800 ש"ח
עמוד שלם 1500 ש"ח

כל התורמים יקבלו את הספר לביתם ניתן להירשם עד ר"ח טבת בלבד - כל הקודם זוכה!!

לפרטים והרשמה ניתן לפנות למזכירות
08-6727523 | 050-4174471

מי שרוצה לזכות בעלות הוצאת הדפוס רבע או חצי או כרך אחד לרב ברכאל הכהן 08-6727523 שלוחה 6

תזכו למצוות זכות מורנו הרב זצוק"ל תגן בעדכם אלף המגן ישיבת חכמת רחמים - מכון "ארח צדיקים", הועד למען הרב מושב ברכיה

גם אתה תסיים את השס בשלוש שנים
וחצי בלימוד שני דף גמרא ביום.
מתחילים מסכת ברכות ב-ח' טבת תש"פ במקביל ללומדי הדף היומי.
לשיעורים בכל הארץ ולקבלת חוברת חייג *4579
לקבלת שיעור יומי של תרי דף 20 דק לפל' שלחו
הודעה ל-053-4439525

מזווה לזכרונם
מכספיי מעשר

אינספור זכויות

הכרטיסים אהבנו

כסא רוקמתקים

וכוש כרטיסי הגלילה זכנה באינספור זכויות וזכויות בנרטיס אהדן

בממלכת התורה הקדושה מוסדות ישיבת 'נסא רחמים' וסניפייה הרבים הפזורים בכל הארץ בן פורת יוסף

הפצת התורה בכל העולם כולו

מאות איברים ומאות רבנים בכל רחבי הארץ

מאות בחורי הישיבה ששוקדים במורה ימים וילות

אלפי ילדי ישראל במלמודי תורה בתי ספר וסמינר לזנות

זכויות

ברכת מרן ראש הישיבה שליט"א 'לל הרוכש יזכה לקבל פי עשורה לפתחו'

זכויות

מרכז הורייזים
גני התערוכה
בבדים - ביתן 2
נשים - ביתן 1

בעד"ה ביום שלישי י"ז בטבת התש"ף (14.01.2020)

כרטיסים כניסה
להיילולא הגדולה

תכנישתי זהב 30

רכבי שגורלית 2020 2

ההשקלה האמריקאית

למעלה מ-100
הגרלות
על מגוון מיוחד
של מתנות

אצל הניצינים

אתר ההיילולא
hilula.org

1700-50-51-52

לזרישת כרטיסים

גליון 146

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאוזו ע"ה

אי בתאונה?

ידע תדע

א. האשכנזים נוהגים לקרוא ליום האחרון של חנכה "פסקא טבא", מה זה פסקא טבא? פתקא טבא, שהיה לה פתק טוב מהשמים, וכמו שאומרים בהושענא רבה. אבל אין מקור לזה, ולא מצאנו את זה, לא בדברי האר"י ולא בכף החיים וכו', אבל ככה החסידים אומרים כבר מאתיים שנה, ועשו לזה גזרה שזה: כאן כתוב "זאת חנכת המזבח" (במדבר ו' פ"ד) ובישיעה (כ"ו, ט) כתוב "בזאת יכפר עון יעקב", אז "בזאת" - ביום שאומרים זאת חנכת המזבח שזה יום אחרון של חנכה - "יכפר עון יעקב". ואני מצאתי רמז לזה, כי אותו יום של הושענא רבה זה אותו יום של "זאת חנכת", (גליון 43 אות כ"ז).

ב. הרמב"ם (פרק ג' מהלכות תמידין הלכה י') כותב שהיו מדליקים את המנוחה בבית המקדש גם בערב וגם בבקר. איפה המקור לזה? במה שאומרים "אב"י מסדר סדר המערכה" שהיה בבקר הטבת חמש גרות והטבת שתי גרות, וכנראה הרמב"ם מכין שהטבת פרושה הנלקת גרות. אבל יש הרבה קשיות על זה. והרשב"א (חלק א' סימן ש"ט, ראה שם) כותב שאין דבר כזה, וכמו שכתוב "מערב עד בקר לפני ה'" (שמות כ"ז כ"א), ולא כתוב שהדליקו גרות ביום, ועוד מצאתי פסוק בדברי הימים ב' (י"ג י"א) "ומנוחת הזהב ונרתיה לבער בערב בערב", ולא כתוב בערב ובבקר. חפשו מקורות לדבר הזה, ומצאו את הקשאי האת בכמה ספרים, אבל תרצו תרצו דחוקים בזה. והתרוץ היפה לדעתי הוא של הרב שבט הלוי (חלק א' סימן קצ"ח), שהרמב"ם לא התפנן לומר שהדליקו ממש אלא התפנן לומר הטבת. מה זה הטבת? שאם הפה רואה בבקר שהגרות לא דלקו יפה בליילה ונשארו בהם שמו, אז הוא מטיב ומסדר ומנקה ומדליק אותו מחדש. ולכן עקר ההדלקה היא רק בערב אלא שמוסיפים בבקר. על פי דברי הרמב"ם האלה, נוהגים בכמה בתי כנסת של הספרדים בבקר בתפלת שחרית בימי החנכה, כשפוגעים ל"ארומקו ה' כי דליתני" שזה המזמור של חנכה, מדליקים עוד פעם את הגרות של חנכה. אמנם מי שנהג כן שימשיך, אבל אנחנו לא נהגנו בזה, כיון שכל זה בנוי על הרמב"ם שיש בו פרושים וקושי להבין אותו כפשוטו, לכן אין צורך בדבר הזה. (וראה בחזון עובדיה עמוד א'). (גליון 137 אות י"ג).

ג. המלבי"ם לא היה נקרא "מלבי"ם" בהתחלה, אלא היה נקרא רבי מאיר ליבוש בלי שם משפחה, אבל כשפא להיות רב בבדפזפט (בירת הונגריה) אמרו לו: "לפי החק רב בלי שם משפחה לא יכול לכהן כרב, ואין לה שם משפחה, מה נעשה לך?" לקח את השם שלו "מאיר ליבוש בן יחיאל מיכל", עשה מהר ראשי תבות מלבי"ם וקרא לעצמו משפחת "מלבי"ם, רבי מאיר ליבוש מלבי"ם. ומפאן נקרא לדורות האנן המלבי"ם. הוא היה בקי בגמרא ונדקדוק משהו מדהים, ומי שרואה את החכמה שלו בפרשוטו על התנ"ך, ובמיוחד בספר התורה והמצוה על ספר ויקרא, רואה שם בקיאות מדהימה. (גליון 133 הערה 18).

ד. רבי אהרן ליב שטיינמן שהשבוע היה יום האזכרה שלו, צדיק וחסיד וענו, שהנהיג את היהדות החרדית ושם אותה על כפים. בהלכותו הלכו אחריו מכל החוגים, חסידים וליטאים וספרדים וכפות סרוגות וכו' - כלם. והוא נתן שש שעות בלבד מרגע הפטירה עד רגע הקבורה, וכלם נקבצו ובאו לה. הדבר המיוחד שבו שהיה ענו מאד, והיה צדיק ודואג לכל ילד מישראל באותה מדה שדואג למה שקורה בממשלה. ובערב חנכה "דודי ירד לגנו לערנות הבשם לערות בנגים וללקט שושנים" (שיר השירים פרק ו' פסוק ב), לגנו גימטריא "חנכה", אז בערב חנכה דודי ירד ללקט שושנה כזאת. היה בן 104 שנים, כמנן שם הוי"ה כפול ארבע. "והבוטח בה' חסד יסובבנו" (תהלים פרק ל"ב פסוק י'), שם הוי"ה מסבב מארבע רוחות שלו. (גליון 93 אות ד').

הלכה נאמנה

א. ב"על הנסים" הנסח שלנו "בהלל גמור ובהודאה". וככה נהג אבא זצ"ל, וככה כתב רבי יעקב רקאח בספרו שלחן לחם הפנים (הלכות תנוכה סוף סימן תרפ"ב) שצריך לומר "בהלל גמור", וככה כתב רבי רפאל ידידיה אבולעפיא (שהיה מקבל גדול, והיה תלמיד רבי רפאל אברהם שלום מזרחי נכדו של הרש"ש) בסדר בכתב ד' שלו, וככה נהגו במקורו בעיר דבדה, ויש לנו עוד הרבה מקורות לזה, ומי שלא אומר "גמור", שלא יאמר "גמור", אבל יותר נכון לומר "בהלל גמור". (גליון 42 אות ל"ה וגליון 50 אות י"ח. וע' מס' 187 אות ו').

ב. כתב מרן בשלחן ערוך בהלכות חנכה (סימן תרע"ז ס"ד): "הנותר ביום השמיני מן הפתילות והשמינים של חנכה, עושה לו מדרה ושורפו בכפי עצמו, שהרי הקצה למצותו". מה זה "שורפו בכפי עצמו"? שלא יסיק בו את הנגור בטביל תבשילו ונדומה, כיון שנגעוה מיקצה למצוה שלו. ודן זה מקורו מספר השאלות. אמנם בימינו יש פאלה שפחמירים יותר וממלאים בקבוק קטן בשמן שמוזגים בו את החנפיות, ומה שנושארו בו לאחר מכן הם לוקחים לשרפה, אבל לא צריך לעשות ככה. והרי אפלו השמן ששמת אותו בחנפיה אם הוא דלק יותר מחצי שעה, מעקר הדין הוא מותר, אבל נהגו להחמיר בזה כי אולי לילה אחד לא דלק כל החצי שעה ואולי התערב אסור וכו', ולכן עושה לו מדרה ושורף אותו. (גליון 44 אות א').

למען תספר

"אם הפרה מבינה כן, אז אני צריך להתגר"

בגמרא יש חכם שמו "רבי יוחנן בן תורתא" (וימא ט' עמוד ב'), מה זה תורתא? הפרה. והסבה שהיא נקרא "בן הפרה", כתוב במדרש (פסיקתא רבתי פרשה י"ד) שבהתחלה הוא היה גוי, ופעם אחת קנה פרה מיהודי, והיא הייתה עובדת לו יפה מאד ביום ראשון שני שלישי רביעי חמישי ושישי. והנה ביום שבת היא לא רוצה לעבד, הפה אותה ולא עזר כלום. הלה ליהודי ואמר לו: "איפה פרה הבאת לי? היא לא רוצה לעבד". היהודי הלה ולחש לה באון: "פרתי הקורה, פעם היית שלי ואני היית צריכה לנחש בשבת, אבל עכשו את של הגוי ואת צריכה לעבד בשבת". ופתאום קמה לעבד. שאל אותו יוחנן הגוי: "מה עשית לה? כשפת אותה?" ענה לו: "היא רגילה לא לעבד ביום שבת ולכן היא לא רוצה לעבד היום, אז הסברתי לה שזה שאת לא עובדת לא שיש לה מצוה מן התורה, אלא יש לי מצוה לעמו יגוץ שורה וחמרה" (שמות כ"ג י"ב). אבל עכשו את כבר לא שוריי ולא חמורי, אלא את של הגוי". הגוי שמע ואמר לעצמו: אם הפרה מבינה כן, אז אני צריך להתגר. הוא התגר וקראו לו "רבי יוחנן בן תורתא", בן הפרה הזאת. (גליון 93 אות כ"ז).

חיבה

יום כיפור ולא בחודש תשרי.

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי
תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת) נא לשלוח התשובות עד יום שני בערב
פתרון החידה: מי ברח לספרד? ומי היה רבו? הראש שהיה תלמידו של רבנו מאיר (מהר"ם) מרוטנברג, ברח מאשכנז (גרמניה) לספרד. הוזהב: אורי זגורי - נתניה
פתרון מי בתמונה: האדמו"ר הגאון הקדוש רבנו שניאור זלמן מלאדי מחבר שלחן ערוך (הרב) והתניא. מייסד חסידות חב"ד. הוזהב: שמעון ברנע כהן- ביתר